

VISSZHANG.

Milotay István írja Bleyer Jakabról szóló vezércikkében: „Teljesen ártatlannak érezte magát mindabban, amit a támadások során ellene vetettek, ártatlannak a pángermán agitáció, a nagynémet izgatás, az allddeutsch politika ártó bűneiben és szándékaiban. Méltatlanul és fájdalmasan megsértettek a hazafiatlanság vádjában, sőt még abban a kétségben is, amelyet a magyarsághoz való hűsége és őszintesége iránt támasztottak... Úgy szerette Magyarországot, a magyar földet, a magyar népet, mint a gyermek az édesanyját”. (Magyarság, dec. 7.)

*

Karácson Sándornak Mit szólna Jézus Hitlerhez című előadásából: „A hitlerizmus szerint az árja faj az emberiség büszkesége s a világ minden jót és szépet az árjáknak köszönhet. Hitlerék a kereszténységet nem tartják alkalmasnak arra, hogy a németiség benne elhelyezkedjék. A kereszténység lemondó, pesszimista vallás, a németiségnek helyett a természethez közelebbálló bátorságot, önérzetet hirdető hitre van szüksége. „Mi nem vagyunk sem katolikusok, sem protestánsok — mi németek vagyunk!” — mondotta legutóbb a braunschweigi püspök. — Az iskolákban a „gyáva, megalkuvó” Krisztus helyett a „hősi, bátor” Krisztust tanítják s eltörlik a keresztet, amelyet nem tartanak német jellegű jelvénynek”. (Magyar Hirlap, nov. 24.)

*

Sokféle nép lakik Magyarországon, de valamennyi fölé magyar ég borul és ez az ország magyar volt, és reméljük, nemsokára teljes egészében magyar lesz megint — mondta Bleyer Jakab a Petz Gedeon hetvenedik születésnapján rendezett egyetemi ünnepségen. (Az újságok, amik csak azt szimatolják, hol lehetne a magyarság egységét szétválasztó mozzanatokot fölfedezni és botrányná fűjni, nem reprodukálták Bleyer Jakabnak ezt a nyilatkozatát.)

*

Az ötvenéves Babits Mihály nyilatkozatából: „Mondják, az írói hirnév: félreértések összege. Ez is igazabb mindlunk, mint másutt, s manap, mint valaha. Engem például első verseim „forradalmárrá” avattak az akkori közönség szemében. Semmi forradalmi nem volt ezekben a versekben. Sőt ellenkezôleg: a régi nagy költészet hagyományaihoz tértek vissza. De igaz, nagy költészetre törni a kor lagymatag sablonjaival szemben, ez már forradalomnak számított... Minden szó, amit rólam mondtak vagy leírtak, akár támadás, akár dicséret, ferdén, kelletlenül csengett a fülemben. Annál dacosabban vonultam vissza a szép, nemes költői formák sáncai mögé”. (Az Est, nov. 26.)

*

Herczeg Ferenc írja a Pesti Hirlap vezércikkében (nov. 26.): A francia kamara külügyi bizottságának nálunk sokat emlegetett előadója, annakidején H. Simondet-val társulva, La Yougoslavie en péril? című könyvet adott ki. A horvát kérdést taglalván, a szerző nem zárkozhatott el annak felismerése elől, hogy „a horvátoknak Budapesttel való érintkezése oka annak, hogy fejlettebb kultúrájuk van, mint a szerbeknek. A magyarok a horvátoknak autonómiát adtak és ennek

köszönhető, hogy a politikai érzékük magasabbrendű, mint a szerbeké. A horvátok ma kevésbé szabadok, mint 1914 előtt és kénytelenek eltérni a durva szerb uralmat”.

Babits Mihály ötvenéves: az Est-lapok cikkeznek róla. Herczeg Ferenc hetvenéves: kegyelmes címet kap. Maeterlinck hetvenegyéves: öt millió frankért bírtokot vásárol Franciaországban.

Kállay Miklós kritikája a fővárosi Ferencz József-pályázatáról: „A legutóbb hirdetett pályázat úgy szól, hogy a díjat olyan fiatal tehetségek kaphatják, akik a magyar népies líra terén működnek. Nem is szólva arról, milyen pongyola, laza ez a meghatározás, de amellett olyan rendkívül szűkkörű, hogy a fiatal tehetségeknek legnagyobb részét, mondjuk bátran, kilencven százalékát már eleve kizárja a pályázatból. Egészen úgy hangzik ez, mintha egy fiatal festők számára alapított díjnal kikötnék, hogy azt csak csendélet-festők nyerhetik, de ezek közt is csak azok, akik tőköt és sárgarépat festenek. Ez talán még valamivel pontosabb meghatározás, ha szűkkörűségét tekintve nem is marad el túlságosan a főváros pályázatától”. (Nemzeti Ujság, dec. 4.)

A Társadalmunk írja Babits jubileuma alkalmából: „Ott voltunk a hódoló ünnepen, amelyet a „Nyugat” rendezett vásárnap délután az ötvenéves Babits tiszteletére. Ott volt a költő édesanyja, felesége, ott volt a magyar irodalom színe-java — csak a beteg költő hiányzott. Arra gondoltunk: de szép volna, ha a beteg költő odahaza, Budán, a Vérmező fölött hallhatna valamit ebből a hódoló ünnepből, ebből a lelkes, boldog zsvajból. S eszünkbe jutott a rádió, amely helyszíni közvetítést adott annak idején a maródivá rugott futballista betegágya melől. Eszünkbe jutott a rádió műsorának irányítója, vitéz Somogyváry Gyula, aki tart reá, hogy Gyula diák néven maga is költő. Nem érez-e valami lelkiismeret-furdalást ilyenkor? A rádióknak talán még alkalma nyílik e hibáját korrigálnia — ám bizonyos, hogy a rádió már réges-régen ósdi szerszám és túlhaladott vívmány lesz, mikor a magyar éterben még mindig, örök zengéssel fognak rezegni azok a hullámok, melyeket Babits Mihály indított el benne...” (Dec. 2.)

Praznovszky Ivánnak Miklós Andor fölött tartott gyászbeszédéből: „Magyar volt, tősgyökeres magyar, ennek a hazának talajából fakadt, ennek a magyar földnek a szeretete termelte ki Miklós Andornak élete minden művét”.

„A mai zavaros időkben a magyar jogállam a maga nyugodt konszolidációjában imponáló látvány. Nálunk ősi hagyomány a nemzet politikai egysége, az állampolgári egyenjogúság a Szentkorona tagjai között. Az idegen áramlatokkal szemben állandóan eszményül lebeg előttünk a polgári és alkotmányos szabadságnak az a teljessége, amellyel a 48-as márciusi tavasz ajándékozta meg nemzetünket”. (Szládits Károlynak az Országos Ügyvédszövetségben tartott előadásából.)